

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa och vissa andra lagar

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om utkomstskydd för arbetslösa, lagen om arbetslöshetskassor, lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner och lagen om vuxenutbildningsstöd ändras. Det föreslås att lagen om utkomstskydd för arbetslösa ändras så, att arbetslöshetsförmån beviljas en person också efter den kalendermånad då han eller hon fyller 65 år, om hans eller hennes arbetstid per dag eller per vecka har förkortats på grund av permittering eller om han eller hon är förhindrad att arbeta på grund av andra arbetstagares stridsåtgärd, eller om hans eller hennes arbete förhindras under en eller flera dagar på grund av väderhinder. Arbetslöshetsförmåner beviljas enligt förslaget även personer som är permitterade på heltid. Ändringen skall dock inte gälla utbildningsdagpenning. Arbetslöshetsförmånen beviljas enligt förslaget högst fram till utgången av den

kalendermånad under vilken personen fyller 68 år. En arbetsgivare och en löntagare skall inte vara skyldiga att betala arbetslöshetsförsäkringspremie efter att löntagaren fyllt 65 år. I propositionen föreslås dessutom att lagen om arbetslöshetskassor ändras så, att en lönearbetare som inte har fyllt 68 år vinner inträde som medlem i en löntagarkassa och att en företagare som inte har fyllt 68 år vinner inträde i en företagarkassa. Dessutom föreslås att andra nödvändiga ändringar som föranleds av de ändringar i arbetspensionslagstiftningen som träder i kraft den 1 januari 2005 görs i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner och lagen om vuxenutbildningsstöd.

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2005.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar**1.1. Rätt till arbetslöshetsförmåner och skyldighet att betala arbetslöshetsförsäkringspremie**

I lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) bestäms om arbetslöshetsförmåner och om grunderna för medborgarnas rättigheter och skyldigheter i anslutning till dem. I lagen om utkomstskydd för arbetslösa bestäms om förutsättningarna för arbetslöshetsförmåner, dvs. inkomstrelaterad dagpenning, grunddagpenning, arbetsmarknadsstöd och utbildningsdagpenning. Enligt 3 kap. 1 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa beviljas en arbetssökande som inte har fyllt 17 år inga arbetslöshetsförmåner. Arbetslöshetsförmåner beviljas högst till utgången av den kalendermånad då den arbetssökande fyller 65 år.

Arbetslöshetsförmånerna betalas av Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassorna. Enligt 1 § i lagen om arbetslöshetskassor (603/1984) är en arbetslöshetskassa en på grundval av ömsesidig ansvarighet verksam sammanslutning vars medlemmar antingen är löntagare (löntagarkassa) eller företagare (företagarkassa). En arbetslöshetskassa har till syfte att för sina medlemmar anordna tjänstskydd enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa och förtjänststöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002) samt här till anslutna övriga studiesociala förmåner. I 3 § i lagen om arbetslöshetskassor fastställs att inträde som medlem i en löntagarkassa enligt den lag (638/2004) som träder i kraft den 1 januari 2005 vinner en lönearbetare som omfattas av tillämpningsområdet för lagen om utkomstskydd för arbetslösa, som inte har fyllt 65 år och som arbetar i ett sådant yrke eller inom en sådan bransch som omfattas av kassans verksamhetsområde. Inträde i en företagarkassa vinner en företagare som omfattas av tillämpningsområdet för lagen om utkomstskydd för arbetslösa och som inte har fyllt 65 år.

Arbetspensionslagstiftningen ändras från

ingången av 2005 då ändringarna i arbetspensionslagstiftningen (634-644/2003 och 884-889/2004), i lagen om statens pension (679/2004) och i lagen om kommunala pensioner (713/2004) träder i kraft. I och med reformen har olika slags förtidspensioner slopats och arbetspensionslagarna gjorts klarare. När reformen är genomförd beviljas ålders-, invalid- och deltidspensioner samt familjepensioner. Enligt 4 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare (634/2003) har en arbetstagare rätt att enligt eget val avgå med ålderspension i en ålder mellan 63 och 68 år. Ålderspension kan dock beviljas redan en 62-åring, varvid en förtidsminskning görs i pensionen. En person som får arbetslöshetsdagpenning för tilläggsdagar enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa har dock rätt till ålderspension utan förtidsminskning vid 62 års ålder. Enligt 4 § 2 mom. i lagen om pension för arbetstagare är förutsättningen för beviljande av ålderspension inte bara en viss ålder utan också att arbetstagaren inte längre står i det arbetsförhållande från vilket han eller hon pensioneras. Arbetstagare och företagare kan lämna arbetslivet när de är 63 år, och pensionen räknas, enligt förslaget, ut på basis av de löner eller arbetsinkomster som intjänats dittills. Om en arbetstagare eller en företagare kvarstår i arbetslivet utan att lyfta ålderspension, tillväxer ålderspensionen med 4,5 % per år av inkomsterna fram till det att personen i fråga fyller 68 år. Om personen lyfter ålderspension vid 63 års ålder och fortsätter arbeta i ett nytt arbetsförhållande eller fortsätter med företagarkerksamheten tillväxer pensionen med 1,5 %. Enligt 4 f § i lagen om pension för arbetstagare är en arbetstagare i åldern 58—67 år som har övergått till deltidarbete berättigad till deltidspension, förutsatt att han eller hon uppfyller de övriga villkoren för deltidspension. I den reviderade arbetspensionslagstiftningen ingår dessutom bestämmelser om pensionstillväxt på basis av de förvärvsinkomster som ligger till grund för sociala förmåner. Den pension som tillväxer på grundval av dessa inkomster räknas på basis av de förvärvsinkomster som ligger till grund för inkomstrelaterade förmåner.

I samband med arbetspensionsreformen 2005 ändras också bestämmelserna om arbetslöshetspension. Arbetslöshetspensionen slopas för personer som är födda 1950 och senare. Samtidigt kvarstår en grupp personer som skyddas av de tidigare bestämmelserna och på vilkas arbetslöshetspension också efter lagändringarna tillämpas de bestämmelser som gäller fram till utgången av 2004. När de bestämmelser som gäller arbetslöshetspension tidigare har ändrats, har man i lagarnas ikraftträdandebestämmelser föreskrivit förmåner enligt tidigare bestämmelser för personer i en viss åldersklass som varit arbetslösa när lagändringarna trädde i kraft. Enligt pensionsreformen 2005 tillämpas i fråga om arbetslöshetspension de bestämmelser som gällde 2004 på alla de personer vilkas pensionsfall i fråga om arbetslöshetspension inträffar senast den 31 december 2005 samt på de personer som omfattas av de skyddsbestämmelser som utfärdats i anslutning till de lagändringar som trädde i kraft 1996 och 2000. När det gäller dessa personer omvandlas arbetslöshetspensionen oberoende av tidpunkten för pensionsfallet till ålderspension från ingången av månaden efter den då pensionstagaren fyller 65 år eller från ingången av månaden efter den då pensionstagaren uppnår den lägre pensionsålder som fastställs i 11 § 2 mom. i lagen om pension för arbetstagare.

I och med skyddsbestämmelserna 1996 bibehölls tillväxten för återstående tid vid 1,5 % i stället för 1,2 eller 0,8 %. Skyddsbestämmelserna gällde också andra pensioner med återstående tid. Pensionstillväxten för återstående tid är fortsättningsvis 1,5 % för en person som är född före 1943, om han eller hon har haft rätt till dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller till utbildningsstöd enligt lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning den 1 januari 1996. Rätten till en pensionstillväxt om 1,5 % bibehålls även om personen senare börjat arbeta på nytt.

Beräkningen av arbetslöshetspensionen ändrades vid ingången av 2000 så, att pensionsdelen för återstående tid inte längre läggs till arbetslöshetspensionen. Pensionsdelen för återstående tid hänförs dock till ålders- och familjepension efter arbetslöshets-

pensionen. Enligt skyddsbestämmelsen i lagens ikraftträdandebestämmelse får en del av arbetslöshetspensionstagarna sin pension enligt de bestämmelser som gällde före 2000. Denna skyddsbestämmelse omfattar arbetstagare som är födda före 1945 och som den 1 januari 2000 var berättigade till arbetslöshetsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller till arbetskraftspolitiskt vuxenutbildningsstöd. Dessutom förutsetts det att arbetstagaren hade blivit uppsagd, själv sagt upp sig eller permitterats före den 1 augusti 1999. Skyddsbestämmelsen omfattar också personer som under 1999 innan anställningsförhållandet upphörde eller permitteringen började fick arbetslöshetsdagpenning eller utbildningsstöd för sammanlagt 100 dagar, samt personer som den 1 januari 2000 stod i ett sådant anställningsförhållande som fortgått i högst 10 månader och som avses i lagen om förbättrande av sysselsättningsförutsättningarna för 55 år fyllda arbetslösa.

I 6 kap. 9 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, som trädde i kraft vid ingången av 2003, bestäms om tilläggsdagar inom utkomstskyddet för arbetslösa. Enligt paragrafen kan till en arbetssökande som är född före 1950 och som har fyllt 57 år innan maximitiden om 500 dagar gått ut utan hinder av maximitiden betalas löntagares inkomstrelaterade dagpenning och grunddagpenning till utgången av den kalendermånad under vilken han eller hon fyller 60 år. Dessa personer har i fortsättningen möjlighet att få arbetslöshetspension enligt ovan beskriva villkor, om de uppfyller förutsättningarna för arbetslöshetspension. Till en arbetssökande som är född 1950 eller därefter kan utan hinder av maximitiden om 500 dagar betalas löntagares grunddagpenning och inkomstrelaterad dagpenning till utgången av den kalendermånad under vilken den arbetssökande fyller 65 år, om han eller hon har fyllt 59 år före utgången av maximitiden och när maximitiden går ut har varit i arbete på det sätt som avses i 11 § 1 mom. minst 5 år under de senaste 20 åren. Personer som är födda 1950 eller därefter har inte längre möjlighet att få arbetslöshetspension, utan deras utkomst tryggas inom ramen för utkomstskyddet för arbetslösa före övergången till ålderspension.

Motsvarande ändringar som i lagen om pension för arbetstagare har gjorts även i lagen om statens pensioner och lagen om kommunala pensioner. Dessutom har motsvarande ändringar gällande när skyldigheten att betala arbetspensionsförsäkringspremie vidtar och upphör samt gällande fastställandet av ålderspensionen gjorts i lagen om pension för arbetstagare (635/2003), lagen om pension för konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare (636/2003), lagen om pension för företagare (638/2003) och lagen om pension för lantbruksföretagare (637/2003). I enlighet med dessa pensionslagar förutsätter beviljandet av ålderspension inte att arbetsförhållandet eller företagsverksamheten har upphört. Motsvarande ändringar som i lagen om pension för arbetstagare har också gjorts i sjömanspensionssystemet. På grund av särdragen i sjömanspensionssystemet har den försäkrades möjlighet att få ålderspension också vid en lägre pensionsålder bibehållits. Ålderspension som intjänats inom sjömanspensionssystemet beviljas på ansökan då arbetstagaren uppnår en lägre pensionsålder eller vid 63 års ålder, beroende på sjötjänstens längd. Ålderspension kan tas ut högst ett år i förskott räknat från 63 års ålder eller från den lägre pensionsålder som arbetstagaren uppnått innan pensionen börjar, dock tidigast från ingången av månaden efter den under vilken arbetstagaren har fyllt 55 år.

Ett av syftena med de ändringar som görs i arbetspensionslagarna är att utveckla arbetspensionssystemet så att det stöder kvarståendet i arbetet, arbetsförmågan och sysselsättningen samt att senarelägga den genomsnittliga pensioneringsåldern med två till tre år. Eftersom en arbetstagare har rätt att enligt eget val gå i ålderspension mellan 63 och 68 års ålder har man eftersträvat en längre yrkeskarriär bl.a. så, att fortsatt arbete efter 63 års ålder avsevärt förbättrar arbetstagarens pensionsskydd.

Åldersgränsen för ålderspension enligt folkpensionslagen är fortsättningsvis 65 år, trots arbetspensionsreformen. Folkpensionssystemet har till uppgift att garantera pensionstagarna en minimipension. Om en pensionstagares arbetspension är liten eller obefintlig kompletterar folkpensionen det bristfälliga pensionsskyddet. Det centrala med

avseende på pensionsskyddet som helhet är att folkpensionen kompletterar en arbetspension som t.ex. på grund av deltidsarbete eller perioder av frånvaro från arbetet är liten. Folkpensionen kompletterar också företagarnas pensionsskydd när den pension som intjänats genom företagungsverksamheten är liten. Sådan arbetspension som eventuellt intjänas efter fyllda 63 år minskar inte folkpensionen. Inte heller pension som intjänats på basis av de förvärvsinkomster som ligger till grund för sociala förmåner minskar folkpensionen. En person kan gå i förtida ålderspension enligt folkpensionslagen tidigast vid 62 års ålder. I pensionen görs då en förtidsminskning. En person som får arbetslöshetsdagpenning för tilläggsdagar enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa har dock rätt till oreducerad folkpension vid 62 års ålder. Börjar ålderspensionen senare än från ingången av månaden efter den under vilken arbetstagaren fyllde 65 år, höjs pensionen för varje månad med vilken begynnelsestidpunkten för pensionen uppskjuts.

I propositionen föreslås en ändring i 3 kap. 1 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa som möjliggör betalning av andra arbetslöshetsförmåner än utbildningsdagpenning också efter 65 års ålder, om personen har blivit permitterad eller är förhindrad att arbeta på grund av andra arbetstagares stridsåtgärd som inte står i samband med personens anställningsvillkor eller arbetsförhållanden. Arbetslöshetsförmåner betalas också till en person som är förhindrad att arbeta på grund av ett sådant väderhinder som fastställs i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. I dessa fall beviljas arbetslöshetsförmånen enligt förslaget högst fram till utgången av den kalendermånad under vilken den personen fyller 68 år. I övrigt kan arbetslöshetsförmåner och utbildningsdagpenning fortsättningsvis beviljas högst fram till utgången av den kalendermånad under vilken den arbetssökande fyller 65 år. Även om det i propositionen föreslås att personer som fyllt 65 år och som arbetar skall tryggas utkomst vid tillfälliga avbrott i arbetet är det inte ändamålsenligt att utsträcka detta arrangemang till att gälla den utbildningsdagpenning som betalas för tiden av frivilliga studier, eftersom studier med utbildningsdagpenning i regel är av långvariga-

re art. Detta gäller inte personer som får pensioner som nämns i 3 kap. 4 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. De pensioner som nämns i lagrummet utgör hinder för betalning av arbetslöshetsförmåner.

Genom den föreslagna ändringen tryggas utkomst inom ramen för systemet med utkomstskydd för arbetslösa under perioder av tillfälliga avbrott i arbetet också i fråga om de personer som fortsatt att arbeta efter 65 års ålder. Genom denna utvidgning av systemet med utkomstskydd för arbetslösa stöds målet att senarelägga den genomsnittliga pensioneringsåldern med två till tre år. När en person blir utan arbete efter 65 års ålder skall hans eller hennes utkomst tryggas inom ramen för arbetspensions- och folkpensionssystemet med undantag av ovan nämnda perioder av avbrott som anses vara korta. Som en följd av det som föreslås skall en person som blir arbetslös efter 65 års ålder inte längre kunna jämföra om de förmåner som beviljas inom ramen för systemet med utkomstskydd för arbetslösa är förmånligare än de förmåner som beviljas inom ramen för pensionssystemet eller vice versa. En person som slutar arbeta efter 65 års ålder omfattas enligt förslaget av pensionssystemet. En person som får ålderspension får om han eller hon vill ta emot arbete och på så sätt intjäna ny pension.

Arbetslöshetsförmåner kan betalas till en person som fyllt 65 år under en maximitid av 500 dagar och maximitiden kan enligt gällande bestämmelser börja räknas på nytt. Jämkad arbetslöshetsförmån kan enligt förslaget i ovan nämnda situationer betalas till en äldre person som avses i lagens 6 kap. 9 § utan maximitid. I dessa fall beviljas arbetslöshetsförmånen enligt förslaget högst fram till utgången av den kalendermånad under vilken den personen fyller 68 år, om inte något annat följer av lagen. Den fastställda rätten till tilläggsdagar inom utkomstskyddet för arbetslösa bibehålls fram till 65 års ålder.

För att det skall vara möjligt att betala utkomstskydd för de tider som avses i propositionen måste arbetstagaren kunna försäkra sig för arbetslöshet och vara medlem av en arbetslöshetskassa högst till utgången av den kalendermånad under vilken arbetstagaren fyller 68 år. Därför föreslås det att lagen om

arbetslöshetskassor ändras så, att en person som inte har fyllt 68 år och som i övrigt uppfyller villkoren för medlemskap i arbetslöshetskassan vinner inträde i en löntagareller företagarkassa.

Enligt 3 § 4 mom. i lagen om arbetslöshetskassor skall kassan behandla sina medlemmar jämbördigt. Detta gäller även betalningen av medlemsavgift. Medlemsavgiften skall räknas enligt samma grunder i fråga om samtliga medlemmar. Lika skyldighet att betala medlemsavgift till en arbetslöshetskassa skall således också gälla personer som är berättigade till arbetslöshetsförmåner efter 65 års ålder, trots att de inte i alla situationer är berättigade till arbetslöshetsförmåner. De föreslagna ändringarna i skyldigheten att betala arbetslöshetsförsäkringspremie minskar dock på den totala avgiftsnivån för dessa personer.

Enligt 1 kap. 8 § 1 mom. i lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002) avses med en arbetslös arbetssökande en arbetssökande som fyllt 17 år och som är arbetsför, står till arbetsmarknadens förfogande och är arbetslös. En person betraktas som arbetslös arbetssökande högst till slutet av den kalendermånad då han eller hon fyller 65 år.

I 11 kap. 4 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa bestäms om arbetskraftspolitiskt utlåtande. Enligt lagrummet ger arbetskraftsbyrån eller arbetskraftskommissionen ett arbetskraftspolitiskt utlåtande om de förutsättningar som anges i 2 kap., 7 kap. 3—7 §, 8 kap. samt 9 kap. 7 § 2 och 3 mom. Ett arbetskraftspolitiskt utlåtande ges på begäran av Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassan. Det arbetskraftspolitiska utlåtandet skall på begäran av Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassan kompletteras utan dröjsmål. Om en arbetssökande har meddelat arbetskraftsbyrån att han eller hon ansöker om arbetsmarknadsstöd eller arbetslöshetsdagpenning, kan det arbetskraftspolitiska utlåtandet ges och kompletteras utan särskild begäran. I fråga om den som är gruppermitterad och den som är förhindrad att utföra arbete på grund av väderhinder ger arbetskraftsbyrån eller arbetskraftskommissionen på begäran av Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassan utlåtande endast om de förutsättningar som anges i 2 kap. 3—7 §. Med gruppermitterad avses en arbetstagare som

har permitterats för viss tid antingen på heltid eller på det sätt som avses i 4 kap. 1 §, och permitteringen gäller minst tio arbetstagare.

I propositionen föreslås att de personer som avses i det föreslagna 3 kap. 1 § 2 mom. och som också efter 65 års ålder är berättigade till arbetslöshetsförmåner alltid skall jämföras med gruppermitterade när ett arbetskraftspolitiskt utlåtande ges. På dessa personer tillämpas inte vad som bestäms om arbetslösa arbetssökande i 1 kap. 8 § 1 mom. i lagen om offentlig arbetskraftsservice. Den som betalar arbetslöshetsförmånen betalar förmånen efter att ha fått ett meddelande om gruppermittering, om de övriga förutsättningarna för arbetslöshetsförmån föreligger.

I lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998) bestäms bl.a. om arbetsgivarens och löntagarens skyldighet att betala arbetslöshetsförsäkringspremie. Enligt lagens 4 kap. 12 § 3 mom. 2 punkt är en arbetsgivare inte skyldig att betala arbetslöshetsförsäkringspremie i fråga om en arbetstagare som enligt 3 kap. 1 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa inte är berättigad till arbetslöshetsförmåner. Motsvarande bestämmelse gällande arbetstagare finns i lagens 5 kap. 15 § 2 mom. 2 punkt. Skyldighet att betala arbetslöshetsförsäkringspremie föreligger med stöd av lagrummet inte när en person inte har rätt till arbetslöshetsförmåner på grund av åldersgränsen om 65 år. Det föreslås att 12 § 3 mom. 2 punkten och 15 § 2 mom. 2 punkten i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner ändras så, att arbetsgivaren och löntagaren inte heller är skyldiga att betala arbetslöshetsförsäkringspremie om personen efter 65 års ålder med stöd av lagen om utkomstskydd för arbetslösa är berättigad till arbetslöshetsförmåner. Denna befrielse från arbetslöshetsförsäkringspremie för löntagare som fyllt 65 år stöder målsättningen att senarelägga den genomsnittliga pensionsåldern.

1.2. Övriga ändringsbehov som föranleds av ändringarna i pensionslagstiftningen

I 3 kap. 4 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa finns bestämmelser om de förmåner som utgör hinder för beviljande av ar-

betslöshetsförmåner. Enligt lagens 3 kap. 4 § 2 mom. 1 punkt är en arbetssökande som får förtida ålderspension eller individuell förtidspension enligt folkpensionslagen eller arbetspensionslagarna eller ålderspension på grundval av anställningsår som berättigar till full pension inte berättigad till arbetslöshetsförmåner.

De pensionsslag som kan beviljas från ingången av 2005 är ålderspension, invalidpension, arbetslöshetspension, deltidspension och familjepension. Ålderspension utgör också en pension med förtidsminskning. De förmåner som nämns i 8 § 4 mom. i lagen om pension för arbetstagare gäller fortfarande, men de fastställs på ett nytt sätt. Därför föreslås det att 3 kap. 4 § 2 mom. 1 punkten i lagen om utkomstskydd för arbetslösa ändras så, att inte heller en arbetssökande som får ålderspension enligt folkpensionslagen eller arbetspensionslagarna är berättigad till arbetslöshetsförmåner. Med ålderspension avses också ålderspension med förtidsminskning.

Enligt 1 § i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner finansieras arbetslöshetsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, utbildningsstöd inom den arbetskraftspolitiska vuxenutbildningen enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice och alterneringsersättning enligt lagen om alterneringsledighet genom en statsandel som motsvarar grundtrygghetsandelen, genom arbetslöshetsförsäkringspremier enligt lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner, genom arbetsgivarens självriskpremier enligt utkomstskyddet för arbetslösa (självriskpremier) och genom medlemsavgifter enligt lagen om arbetslöshetskassor (603/1984). De arbetspensionstillägg som avses i arbetspensionslagstiftningen, vuxenutbildningsstödet förtjänstdel och de förvaltningskostnader som avses i lagen om vuxenutbildningsstöd, de förvaltningskostnader och yrkesexamensstipendier i fråga om andra än i tjänste- eller anställningsförhållande till staten varande personer som avses i lagen om Utbildningsfonden samt den lönegaranti som avses i lönegarantilagen (866/1998) och lagen om lönegaranti för sjömän (1108/2000) finansieras med arbetslöshetsförsäkringspremier. Enligt 7 § i lagen om finansiering av arbetslöshets-

förmåner svarar arbetslöshetsförsäkringsfonden för betalningen av den försäkringspremie som avses i 12 c § i lagen om pension för arbetstagare (395/1961) och som gäller arbetspensionstillägg, av den premie som avses i 3 § i lagen om statens pensionsfond (1372/1989) och som gäller arbetspensionstillägg, av det belopp som avses i 31 § i lönegarantilagen och 29 § i lagen om lönegaranti för sjömän samt av det belopp som avses i 13 § i lagen om Utbildningsfonden.

Enligt 12 c § i lagen om pension för arbetstagare betalar arbetslöshetsförsäkringsfonden inom en tid som bestäms av social- och hälsovårdsministeriet årligen till Pensionsmyndigheten en försäkringspremie vars storlek ministeriet fastställer. Enligt 6 a § i lagen om pension för arbetstagare, som träder i kraft vid ingången av 2005, intjänas pension på basis av de förvärvsinkomster eller arbetsinkomster som ligger till grund för de förmåner som nämns i paragrafen. Enligt ikraftträdandebestämmelsen gällande arbetspensionsreformen 2005 i lagen om pension för arbetstagare intjänas arbetspensionstillägg dock fortfarande i vissa fall. Därför föreslås det att 1 § och 7 § i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner ändras så, att de utökas med en hänvisning till den försäkringspremie som nämns i 12 c § i lagen om pension för arbetstagare (395/1961) som träder i kraft den 1 januari 2005. Med stöd av ikraftträdandebestämmelsen i den föreslagna lagen tillämpas lagrummet fortsättningsvis på arbetspensionstillägget.

I 6 kap. 3 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa bestäms om förutsättningarna för förhöjd förtjänst, i 9 § om rätt till tilläggsdagar och i 10 § om förhöjt belopp av den inkomstrelaterade dagpenningen för tilläggsdagarna. En av förutsättningarna för förhöjd förtjänst, rätt till tilläggsdagar och förhöjt belopp av den inkomstrelaterade dagpenningen för tilläggsdagarna är att personen har tillräckligt mycket sådan tid i arbete som avses i 6 kap. 11 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Enligt 6 kap. 11 § 1 mom. beaktas när tiden i arbete enligt 3, 9 och 10 § beräknas, det arbete som förutsätts för grundpension enligt 8 § 4 mom. i lagen om pension för arbetstagare eller för annan därmed jämförbar pension som grundar sig på anställnings-

eller tjänsteförhållande. När tiden i arbete beräknas beaktas även arbete som personen i fråga har utfört efter 18 års ålder. När den tid i arbete som avses i 3 och 10 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa beräknas, beaktas som tid som jämställs med arbete den tid för vilken en person har fått moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning enligt sjukförsäkringslagen eller specialvårdspenning för sådan tid för vilken han eller hon inte har intjänat pension enligt 1 mom., den tid under vilken en person har varit vårdledig med stöd av lag eller kollektivavtal eller tjänstekollektivavtal eller fullgjort beväringstjänst eller civiltjänst samt den tid under vilken en person har varit arbetsoförmögen på grund av sjukdom, lyte eller skada och därvid fått grundpension eller därmed jämförbar pension som grundar sig på ett anställnings- eller tjänsteförhållande, rehabiliteringsstöd eller olycksfallspension enligt lagen om olycksfallsförsäkring. Av tiden i arbete kan högst en fjärdedel vara sådan tid som jämställs med arbete från 18 års ålder framåt.

I 10 kap. 3 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa bestäms om särskilda förutsättningar för erhållande av utbildningsdagpenning. Enligt paragrafens 2 mom. 2 punkt är en förutsättning för erhållande av utbildningsdagpenning att sökanden när utbildningen inleds under sammanlagt minst 10 år utfört sådant arbete som ger rätt till i 8 § 4 mom. i lagen om pension för arbetstagare avsedd grundpension eller annan med den jämförbar pension som grundar sig på anställnings- eller tjänsteförhållande; när tiden beräknas beaktas också arbete som sökanden har utfört innan han eller hon har fyllt 23 år.

Enligt lagen om vuxenutbildningsstöd (1276/2000) beviljas för tiden för utbildning som gäller utveckling och upprätthållande av i Finland bosatta löntagares och företagares yrkesskicklighet på pensionsförsäkrat förvärvsarbete baserat stöd så som föreskrivs i lagen om vuxenutbildningsstöd. Vuxenutbildningsstöd beviljas för utbildning enligt lagen om sökanden uppfyller villkoret om intjäningstid och har inkomstbortfall på grund av frånvaro från arbetet med anledning av studierna så som föreskrivs. I 7 § i lagen om vuxenutbildningsstöd bestäms om den intjä-

ningstid som förutsatts för vuxenutbildningsstöd. Enligt 1 mom. förutsatts för att vuxenutbildningsstöd skall beviljas att sökanden före stödperioden utfört sådant arbete som ger rätt till i 8 § 4 mom. i lagen om pension för arbetstagare (395/1961) avsedd grundpension eller annan med den jämförbar pension som grundar sig på arbets- eller tjänsteförhållande sammanlagt i minst fem år, om stödperioden börjar den 1 augusti 2006 eller därefter, och tio år, om stödperioden börjar före den 1 augusti 2006. När tiden beräknas tillgodoräknas också arbete som sökanden har utfört innan han eller hon har fyllt 23 år. Som tid som jämställs med arbete beaktas den tid under vilken personen har fått moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning eller specialvårdspenning enligt sjukförsäkringslagen (364/1963) för en tid, under vilken han eller hon inte har tjänat in sådan pension som avses i 1 mom. Som tid som jämställs med arbete beaktas även den tid som sökanden varit vårdledig enligt lag eller arbets- eller tjänstekollektivavtal eller fullgjort beväringstjänst eller civiltjänst. Som tid som jämställs med arbete beaktas dessutom den tid som sökanden på grund av sjukdom, lyte eller kroppsskada varit arbetsoförmögen och fått i 1 mom. avsedd pension eller rehabiliteringsstöd eller olycksfallspension enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948). Av intjäningstiden kan högst en fjärdedel vara sådan tid som jämställs med arbete som avses ovan.

Arbetspensionslagstiftningen ändras den 1 januari 2005 så, att arbetspensionen beräknas utgående från lönen för varje år och en tillväxtprocent. Pension intjänas för allt förvärvsarbete och arbetspensionens belopp påverkas av förvärvsinkomsterna under hela arbetshistorien. I reformen av arbetspensionslagstiftningen ingår bestämmelser om att pensionen tillväxer på basis av de förvärvsinkomster som ligger till grund för sociala förmåner. I fråga om dessa fastställs pensionsskyddet på ett nytt sätt på så sätt att den intjänade pensionen beräknas utgående från de förvärvsinkomster som ligger till grund för inkomstrelaterade förmåner. Som en följd av ändringarna utvidgas intjäningstiden för pensionsskyddet och definitionen av arbete för vilket pension intjänas.

I propositionen föreslås inte i detta skede motsvarande ändringar som i reformen av arbetspensionslagstiftningen i fråga om fastställandet av tid i arbete i 6 kap. 11 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, 7 § i lagen om vuxenutbildningsstöd eller 10 kap. 3 § 2 mom. punkten i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Därför föreslås det att 6 kap. 11 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, 7 § i lagen om vuxenutbildningsstöd och 10 kap. 3 § 2 mom. 2 punkten i lagen om utkomstskydd för arbetslösa ändras så, att de utökas med ett omnämnande om att arbetshistorien beaktas också från och med den 1 januari 2005 enligt de bestämmelser som gällde i arbetspensionslagstiftningen fram till den 31 december 2004.

2. Propositionens konsekvenser

2.1. Ekonomiska konsekvenser

Andelen permitterade personer som får grunddagpenning har varit liten och den föreslagna ändringen har konsekvenser närmast när det gäller förtjänstskyddet. För tiden av permittering betalas inkomstrelaterad dagpenning i genomsnitt för 2 månader, ca 2400 euro per person. Eftersom förslaget innebär rätt till dagpenning för 65-68-åriga permitterade personer eller personer som på grund av väderhinder blivit arbetslösa samt för personer som är förhindrade att arbeta på grund av andra arbetstagares stridsåtgärd, blir de ekonomiska konsekvenserna av ändringen små under de närmaste åren. Eftersom staten inte finansierar dagpenningar som betalas för tiden av permittering medför de föreslagna ändringarna inga konsekvenser för statsfinanserna. Av dessa dagpenningar finansieras 5,5 % med hjälp av arbetslöshetskassornas medlemsavgifter och resten med hjälp av arbetslöshetsförsäkringspremier. Också det bortfall av arbetslöshetsförsäkringspremier som beror på att personer över 65 år befrias från skyldigheten att betala arbetslöshetsförsäkringspremie är litet. Om det blir vanligt att man kvarstår i arbetslivet efter 65 års ålder kan konsekvenserna av den föreslagna ändringen bli större med tiden, dock beroende på de konjunkturen som påverkar antalet permitteringar.

2.2. Konsekvenser för olika medborgargrupperns ställning

De föreslagna ändringarna gäller de situationer där en person som fyllt 65 år blir permitterad från sitt arbete. Det faktum att man vet att ens utkomst är tryggad också vid tillfälliga avbrott i arbetet kan ha betydelse för människors benägenhet att kvarstå i arbetslivet. En sporre att kvarstå i arbetslivet kan också anses vara att arbetsgivaren och löntagaren inte behöver betala arbetslöshetsförsäkringspremie efter att löntagaren fyllt 65 år.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid social- och hälsovårdsministeriet. De centrala arbetsmarknadsorganisationerna, Försäkringsinspektionen, Folkpensionsanstalten, Arbetslöshetskassornas Samorganisation rf, Pensionsskyddscentralen, arbetslöshetsförsäkringsfonden och Utbildningsfonden har hörts vid beredningen.

4. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

I och med reformen av arbetspensionslagstiftningen ändras sättet att räkna pensioner så, att det baserar sig på hela arbetshistorien och så att samtliga förvärvsinkomster under arbetshistorien inverkar på arbetspensionens belopp. Pensionen tillväxer på grundval av alla arbetsinkomster. I reformen ingår också bestämmelser om pensionstillväxten under oavlönade perioder. Ändringarna inverkar på det sätt att beräkna arbetshistorien som tillämpas i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och lagen om vuxenutbildningsstöd. I denna fråga kommer regeringen senare att göra ett ändringsförslag.

Ett av målen när det gäller reformen av arbetspensionslagstiftningen är att förlänga yrkeskarriärerna med två till tre år. Regeringen följer i fortsättningen om de förslag som läggs fram i denna proposition stöder målet att förlänga yrkeskarriärerna och vidtar vid behov fortsatta åtgärder för att stöda uppnåendet av detta mål.

5. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2005.

6. Lagstiftningsordning

Enligt 19 § 2 mom. i grundlagen garanteras var och en genom lag rätt att få sin grundläggande försörjning tryggad. Grundlagsutskottet har i sina utlåtanden GrUU 17/1995 rd, GrUU 16/1996 rd och GrUU 17/1996 rd konstaterat att lagstiftarens intention är att de socialskyddssystem som tryggar den grundläggande försörjningen skall göras så heltäckande att inga grupper ställs utanför systemen. Systemen behöver likväl inte omfatta personer som, enligt en helhetsbedömning, genom de lagstadgade systemen för utkomstskyddet och sin situation i övrigt, t.ex. familjeförhållanden, har förutsättningar att försörja sig fastän deras normala utkomstmöjligheter t.ex. på grund av sjukdom har försämrats. Grundlagsutskottet har dessutom i sitt utlåtande GrUU 60/2002 rd i fråga om sloandet av arbetslöshetspensionen konstaterat att 19 § 2 mom. i grundlagen inte tryggar arbetslöshetspensionen som system, utan över huvud taget individens rätt till tryggad grundläggande försörjning genom något socialskyddssystem.

När en arbetstagare uppnår den ålder för ålderspension som fastställs i arbetspensionslagarna och beslutar att gå i pension tryggas hans eller hennes utkomst inom ramen för arbetspensionssystemet. En person som fyllt 65 år har rätt till ålderspension enligt arbetspensionslagstiftningen och folkpensionslagen. Arbetspensionssystemet tryggar ett skäligt, inkomstrelaterat arbetspensionsskydd som kompletteras av den arbetspensionsrelaterade folkpensionen som är heffektiv från 65 års ålder. Utkomsten för personer över 65 år som kvarstår i arbetet tryggas med hjälp av arbetslöshetsförmåner för tiden av sådana avbrott i arbetet som fastställs i lag. Enligt regeringens uppfattning har de socialskyddssystem som tryggar den grundläggande försörjningen på så sätt gjorts så omfattande också efter 65 års ålder att en persons rätt till tryggad grundläggande försörjning på det sätt som förutsätts i 19 § 2 mom. i grundlagen

kan anses vara tryggad. Enligt regeringens uppfattning utgör de föreslagna lagarna inga sådana begränsningar i de grundläggande fri- och rättigheterna att propositionen inte kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Regeringen anser det dock vara önskvärt att ut-

låtande inbegärs av grundlagsutskottet i ärendet.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

*Lagförslagen***1.****Lag****om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 30 december 2002 om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) 3 kap. 4 § 2 mom. 1 punkten, 6 kap. 11 § 1 mom., 10 kap. 3 § 2 mom. 2 punkten och 11 kap. 4 § 3 mom., av dem 11 kap. 4 § 3 mom. sådant det lyder i lag 970/2003, samt fogas till 3 kap. 1 § ett nytt 2 mom. som följer:

3 kap.

Allmänna begränsningar för erhållande av förmåner

1 §

Ålder

1) som får förtida ålderspension eller individuell förtidspension enligt folkpensionslagen eller arbetspensionslagarna eller ålderspension på grundval av anställningsår som berättigar till full pension eller ålderspension,

Utan hinder av vad som bestäms i 1 mom. och i 1 kap. 8 § 1 mom. i lagen om offentlig arbetskraftsservice beviljas en person andra arbetslöshetsförmåner än utbildningsdagpenning efter den kalendermånad då han eller hon fyller 65 år, om han eller hon är förhindrad att arbeta av de orsaker som nämns i 4 kap. 1 mom. 2 punkt eller 2 mom. i denna lag eller om han eller hon är permitterad på heltid. Arbetslöshetsförmåner beviljas högst till utgången av den kalendermånad då personen fyller 68 år.

4 §

Hindrande sociala förmåner

Berättigad till arbetslöshetsförmåner är inte en arbetssökande

6 kap.

Arbetslöshetsdagpenningens belopp och varaktighet

11 §

Beaktande av tid i arbete

När tiden i arbete enligt 3, 9 och 10 § beräknas, beaktas sådant arbete som fastställs enligt de bestämmelser som gällde den 31 december 2004 och som förutsätts för grundpension enligt 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare eller för annan därmed jämförbar pension som grundar sig på anställnings- eller tjänsteförhållande. När tiden i arbete beräknas beaktas arbete som personen i fråga har utfört efter att ha fyllt 18 år.

10 kap.

Bestämmelser om utbildningsdagpenning

3 §

Särskilda förutsättningar för erhållande av utbildningsdagpenning

Förutsättning för erhållande av utbildningsdagpenning är att sökanden när utbildningen inleds

2) under sammanlagt minst 10 år utfört sådant arbete som fastställs enligt de bestämmelser som gällde den 31 december 2004 och som ger rätt till i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare avsedd grundpension eller annan med den jämförbar pension som grundar sig på anställnings- eller tjänsteförhållande; när tiden beräknas beaktas också arbete som sökanden har utfört innan han eller hon har fyllt 23 år.

11 kap.

Bestämmelser om verkställighet

4 §

Arbetskraftspolitiskt utlåtande

I fråga om den som är gruppermitterad och den som är förhindrad att utföra arbete på grund av väderhinder ger arbetskraftsbyrån eller arbetskraftskommissionen på begäran av Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassan utlåtande endast om de förutsättningar som anges i 2 kap. 3—7 §. Med gruppermitterad avses en arbetstagare som har permitterats för viss tid antingen på heltid eller på det sätt som avses i 4 kap. 1 §, och permitteringen gäller minst tio arbetstagare. Gruppermitterade arbetstagare är också de personer som avses i 3 kap. 1 § 2 mom.

Denna lag träder i kraft den 200 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

2.**Lag****om ändring av 3 § i lagen om arbetslöshetskassor**

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen av den 24 augusti 1984 om arbetslöshetskassor (603/1984) 3 § 1 mom., sådant det lyder i lag 638/2004, som följer:

3 §

Villkor för medlemskap

Inträde som medlem i en löntagarkassa vinner en lönearbetare som omfattas av tillämpningsområdet för lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), som inte

har fyllt 68 år och som arbetar i ett sådant yrke eller inom en sådan bransch som omfattas av kassans verksamhetsområde. Inträde i en företagarkassa vinner en företagare som omfattas av tillämpningsområdet för lagen om utkomstskydd för arbetslösa och som inte har fyllt 68 år. Såsom företagare betraktas en person som avses i 1 kap. 6 § i lagen om ut-

komstskydd för arbetslösa, om han eller hon kan anses få sin försörjning av de inkomster som företagsverksamheten ger. En arbetslös person kan vinna inträde i en kassa i enlighet med rådets förordning (EEG) nr 1408/71 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenska-

pen eller den nordiska konventionen om social trygghet (FördrS 105-106/1993).

Denna lag träder i kraft den 200 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

3.

Lag

om ändring av lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 24 juli 1998 om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998) 1 § 1 mom., 7 §, 12 § 3 mom. 2 punkten och 15 § 2 mom. 2 punkten,
av dem 1 § 1 mom. och 7 § sådana de lyder i lag 947/2003 och 15 § 2 mom. 2 punkten sådan den lyder i lag 1301/2002, som följer:

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syfte

Arbetslöshetsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), utbildningsstöd inom den arbetskraftspolitiska vuxenutbildningen enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002) och alterneringsersättning enligt lagen om alterneringsledighet (1305/2002) finansieras genom en statsandel som motsvarar grundtrygghetsandelen, genom arbetslöshetsförsäkringspremier enligt denna lag, genom arbetsgivarens självriskpremier enligt utkomstskyddet för arbetslösa (självriskpremier) och genom medlemsavgifter enligt lagen om arbetslöshetskassor (603/1984) så som bestäms i denna lag. De arbetspensionstillägg och försäkringspremier som avses i arbetspensionslag-

stiftningen, vuxenutbildningsstödet för tjänstedel och de förvaltningskostnader som avses i lagen om vuxenutbildningsstöd (1276/2000), de förvaltningskostnader och yrkesexamensstipendier i fråga om andra än i tjänste- eller anställningsförhållande till staten varande personer som avses i lagen om Utbildningsfonden (1306/2002) samt den lönegaranti som avses i lönegarantilagen (866/1998) och lagen om lönegaranti för sjömän (1108/2000) finansieras med avgifterna enligt denna lag så som bestäms i denna lag.

7 §

Förmåner som finansieras av arbetslöshetsförsäkringsfonden

Arbetslöshetsförsäkringsfonden svarar för betalningen av den försäkringspremie som

avses i 12 c § lagen om pension för arbetstagare (395/1961), av den premie som avses i 3 § lagen om statens pensionsfond (1372/1989), av det belopp som avses i 31 § lönegarantilagen och 29 § lagen om lönegaranti för sjömän samt av det belopp som avses i 13 § lagen om Utbildningsfonden.

12 §

Arbetsgivares premiebetalningsskyldighet

Utan hinder av vad som bestäms i 1 och 2 mom. är arbetsgivaren inte skyldig att betala arbetslöshetsförsäkringspremie i fråga om följande personer:

2) arbetstagare som enligt 3 kap. 1 § 1 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa inte är berättigad till arbetslöshetsförmåner eller som efter fyllda 65 år med stöd av 3 kap. 1 § 2 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa är berättigad till arbetslöshetsförmåner,

15 §

Löntagares premiebetalningsskyldighet

Utan hinder av vad som bestäms i 1 mom. är följande personer inte betalningsskyldiga:

2) person som enligt 3 kap. 1 § 1 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa inte är berättigad till arbetslöshetsförmåner eller som efter fyllda 65 år med stöd av 3 kap. 1 § 2 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa är berättigad till arbetslöshetsförmåner,

Denna lag träder i kraft den 200 . Lagens 7 § tillämpas också på den försäkringspremie som avses i 12 c § lagen om pension för arbetstagare (395/1961) och som gäller arbetspensionstillägg och på den avgift som nämns i 3 § lagen om statens pensionsfond (1372/1989) och som gäller arbetspensionstillägg, i enlighet med de bestämmelser som gällde före den 1 januari 2005.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

4.

Lag**om ändring av 7 § i lagen om vuxenutbildningsstöd**

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen av den 28 december 2000 om vuxenutbildningsstöd (1276/2000) 7 § 1 mom. som följer:

7 §

Vuxenutbildningsstödet intjäningsstid

För att vuxenutbildningsstöd skall beviljas förutsätts att sökanden före stödperioden utfört sådant arbete som fastställs enligt de bestämmelser som gällde den 31 december

2004 och som ger rätt till i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare (395/1961) avsedd grundpension eller annan med den jämförbar pension som grundar sig på arbets- eller tjänsteförhållande sammanlagt i minst

1) fem år, om stödperioden börjar den 1 augusti 2006 eller därefter, och

2) tio år, om stödperioden börjar före den 1
augusti 2006.

Denna lag träder i kraft den 200 .
Åtgärder som verkställigheten av lagen
förutsätter får vidtas innan lagen träder i
kraft.

Helsingfors den 29 oktober 2004

Republikens President

TARJA HALONEN

Omsorgsminister *Liisa Hyssälä*

1.

Lag**om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 30 december 2002 om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) 3 kap. 4 § 2 mom. 1 punkten, 6 kap. 11 § 1 mom., 10 kap. 3 § 2 mom. 2 punkten och 11 kap. 4 § 3 mom., av dem 11 kap. 4 § 3 mom. sådant det lyder i lag 970/2003, samt fogas till 3 kap. 1 § ett nytt 2 mom. som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

3 kap.

Allmänna begränsningar för erhållande av förmåner

1 §

Ålder

Utan hinder av vad som bestäms i 1 mom. och i 1 kap. 8 § 1 mom. i lagen om offentlig arbetskraftsservice beviljas en person andra arbetslöshetsförmåner än utbildningsdagpenning efter den kalendermånad då han eller hon fyller 65 år, om han eller hon är förhindrad att arbeta av de orsaker som nämns i 4 kap. 1 mom. 2 punkt eller 2 mom. i denna lag eller om han eller hon är permitterad på heltid. Arbetslöshetsförmåner beviljas högst till utgången av den kalendermånad då personen fyller 68 år.

4 §

4 §

*Hindrande sociala förmåner**Hindrande sociala förmåner*

Berättigad till arbetslöshetsförmåner är inte en arbetssökande

1) som får förtida ålderspension eller individuell förtidspension enligt folkpensionslagen eller arbetspensionslagarna eller

Berättigad till arbetslöshetsförmåner är inte en arbetssökande

1) som får förtida ålderspension eller individuell förtidspension enligt folkpensionslagen eller arbetspensionslagarna eller

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

ålderspension på grundval av anställningsår som berättigar till full pension,

ålderspension på grundval av anställningsår som berättigar till full pension *eller ålderspension*,

6 kap

6 kap.

Arbetslöshetsdagpenningens belopp och varaktighet**Arbetslöshetsdagpenningens belopp och varaktighet**

11 §

11 §

*Beaktande av tid i arbete**Beaktande av tid i arbete*

När tiden i arbete enligt 3, 9 och 10 § beräknas, beaktas *det arbete* som förutsätts för grundpension enligt 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare eller för annan därmed jämförbar pension som grundar sig på anställnings- eller tjänsteförhållande. När tiden i arbete beräknas beaktas arbete som personen i fråga har utfört efter att ha fyllt 18 år.

När tiden i arbete enligt 3, 9 och 10 § beräknas, beaktas *sådant arbete som fastställs enligt de bestämmelser som gällde den 31 december 2004* och som förutsätts för grundpension enligt 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare eller för annan därmed jämförbar pension som grundar sig på anställnings- eller tjänsteförhållande. När tiden i arbete beräknas beaktas arbete som personen i fråga har utfört efter att ha fyllt 18 år.

10 kap.

10 kap.

Bestämmelser om utbildningsdagpenning**Bestämmelser om utbildningsdagpenning**

3 §

3 §

*Särskilda förutsättningar för erhållande av utbildningsdagpenning**Särskilda förutsättningar för erhållande av utbildningsdagpenning*

Förutsättning för erhållande av utbildningsdagpenning är att sökanden när utbildningen inleds

Förutsättning för erhållande av utbildningsdagpenning är att sökanden när utbildningen inleds

2) under sammanlagt minst 10 år utfört sådant arbete som ger rätt till i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare avsedd grundpension eller annan med den jämförbar pension som grundar sig på anställnings- eller tjänsteförhållande; när tiden beräknas beaktas också arbete som sökanden har utfört innan han eller hon har fyllt 23 år.

2) under sammanlagt minst 10 år utfört sådant arbete *som fastställs enligt de bestämmelser som gällde den 31 december 2004* och som ger rätt till i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare avsedd grundpension eller annan med den jämförbar pension som grundar sig på anställnings- eller tjänsteförhållande; när tiden beräknas beaktas också arbete som sökanden har utfört innan han eller hon har fyllt 23 år.

11 kap.

Bestämmelser om verkställighet

4 §

Arbetskraftspolitiskt utlåtande

I fråga om den som är gruppermitterad och den som är förhindrad att utföra arbete på grund av väderhinder ger Arbetskraftsbyrån eller Arbetskraftskommissionen på begäran av Folkpensionsanstalten och Arbetslöshetskassan utlåtande endast om de förutsättningar som anges i 2 kap. 3—7 §. Med gruppermitterad avses en arbetstagare som har permitterats för viss tid antingen på heltid eller på det sätt som avses i 4 kap. 1 §, och permitteringen gäller minst tio arbetstagare.

11 kap.

Bestämmelser om verkställighet

4 §

Arbetskraftspolitiskt utlåtande

I fråga om den som är gruppermitterad och den som är förhindrad att utföra arbete på grund av väderhinder ger Arbetskraftsbyrån eller Arbetskraftskommissionen på begäran av Folkpensionsanstalten och Arbetslöshetskassan utlåtande endast om de förutsättningar som anges i 2 kap. 3—7 §. Med gruppermitterad avses en arbetstagare som har permitterats för viss tid antingen på heltid eller på det sätt som avses i 4 kap. 1 §, och permitteringen gäller minst tio arbetstagare. *Gruppermitterade arbetstagare är också de personer som avses i 3 kap. 1 § 2 mom.*

Denna lag träder i kraft den 200 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

2.**Lag****om ändring av 3 § i lagen om arbetslöshetskassor**

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen av den 24 augusti 1984 om arbetslöshetskassor (603/1984) 3 § 1 mom., sådant det lyder i lag 638/2004, som följer:

3 §

Villkor för medlemskap

Inträde som medlem i en löntagarkassa vinner en lönearbetare som omfattas av tillämpningsområdet för lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), som inte

3 §

Villkor för medlemskap

Inträde som medlem i en löntagarkassa vinner en lönearbetare som omfattas av tillämpningsområdet för lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), som inte

Gällande lydelse

har fyllt 65 år och som arbetar i ett sådant yrke eller inom en sådan bransch som omfattas av kassans verksamhetsområde. Inträde i en företagarkassa vinner en företagare som omfattas av tillämpningsområdet för lagen om utkomstskydd för arbetslösa och som inte har fyllt 65 år. Såsom företagare betraktas en person som avses i 1 kap. 6 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, om han eller hon kan anses få sin försörjning av de inkomster som företagsverksamheten ger. En arbetslös person kan vinna inträde i en kassa i enlighet med rådets förordning (EEG) nr 1408/71 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen eller den nordiska konventionen om social trygghet (FördrS 105-106/1993).

Föreslagen lydelse

har fyllt 68 år och som arbetar i ett sådant yrke eller inom en sådan bransch som omfattas av kassans verksamhetsområde. Inträde i en företagarkassa vinner en företagare som omfattas av tillämpningsområdet för lagen om utkomstskydd för arbetslösa och som inte har fyllt 68 år. Såsom företagare betraktas en person som avses i 1 kap. 6 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, om han eller hon kan anses få sin försörjning av de inkomster som företagsverksamheten ger. En arbetslös person kan vinna inträde i en kassa i enlighet med rådets förordning (EEG) nr 1408/71 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen eller den nordiska konventionen om social trygghet (FördrS 105-106/1993).

 Denna lag träder i kraft den 200 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

3.**Lag****om ändring av lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner**

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen av den 24 juli 1998 om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998) 1 § 1 mom., 7 §, 12 § 3 mom. 2 punkten och 15 § 2 mom. 2 punkten, av dem 1 § 1 mom. och 7 § sådana de lyder i lag 947/2003 och 15 § 2 mom. 2 punkten sådan den lyder i lag 1301/2002, som följer:

*Gällande lydelse**Allmänna bestämmelser*

1 §

Lagens syfte

Arbetslöshetsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), utbildningsstöd inom den arbetskraftspoli-

*Föreslagen lydelse**Allmänna bestämmelser*

1 §

Lagens syfte

Arbetslöshetsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), utbildningsstöd inom den arbetskraftspoli-

tiska vuxenutbildningen enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002) och alterneringsersättning enligt lagen om alterneringsledighet (1305/2002) finansieras genom en statsandel som motsvarar grundtrygghetsandelen, genom arbetslöshetsförsäkringspremier enligt denna lag, genom arbetsgivarens självriskpremier enligt utkomstskyddet för arbetslösa (självriskpremier) och genom medlemsavgifter enligt lagen om arbetslöshetskassor (603/1984) så som bestäms i denna lag. De arbetspensionstillägg som avses i arbetspensionslagstiftningen, vuxenutbildningsstödet förtjänstdel och de förvaltningskostnader som avses i lagen om vuxenutbildningsstöd (1276/2000), de förvaltningskostnader och yrkesexamensstipendier i fråga om andra än i tjänste- eller anställningsförhållande till staten varande personer som avses i lagen om Utbildningsfonden (1306/2002) samt den lönegaranti som avses i lönegarantilagen (866/1998) och lagen om lönegaranti för sjömän (1108/2000) finansieras med avgifterna enligt denna lag så som bestäms i denna lag.

7 §

Förmåner som finansieras av arbetslöshetsförsäkringsfonden

Arbetslöshetsförsäkringsfonden svarar för betalningen av den försäkringspremie som avses i 12 c § lagen om pension för arbetstagare (395/1961) och som gäller arbetspensionstillägg, av den premie som avses i 3 § lagen om statens pensionsfond (1372/1989) och som gäller arbetspensionstillägg, av det belopp som avses i 31 § lönegarantilagen och 29 § lagen om lönegaranti för sjömän samt av det belopp som avses i 13 § lagen om Utbildningsfonden.

12 §

Arbetsgivares premiebetalningsskyldighet

Utan hinder av vad som bestäms i 1 och 2 mom. är arbetsgivaren inte skyldig att beta-

tiska vuxenutbildningen enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002) och alterneringsersättning enligt lagen om alterneringsledighet (1305/2002) finansieras genom en statsandel som motsvarar grundtrygghetsandelen, genom arbetslöshetsförsäkringspremier enligt denna lag, genom arbetsgivarens självriskpremier enligt utkomstskyddet för arbetslösa (självriskpremier) och genom medlemsavgifter enligt lagen om arbetslöshetskassor (603/1984) så som bestäms i denna lag. De arbetspensionstillägg och försäkringspremier som avses i arbetspensionslagstiftningen, vuxenutbildningsstödet förtjänstdel och de förvaltningskostnader som avses i lagen om vuxenutbildningsstöd (1276/2000), de förvaltningskostnader och yrkesexamensstipendier i fråga om andra än i tjänste- eller anställningsförhållande till staten varande personer som avses i lagen om Utbildningsfonden (1306/2002) samt den lönegaranti som avses i lönegarantilagen (866/1998) och lagen om lönegaranti för sjömän (1108/2000) finansieras med avgifterna enligt denna lag så som bestäms i denna lag.

7 §

Förmåner som finansieras av arbetslöshetsförsäkringsfonden

Arbetslöshetsförsäkringsfonden svarar för betalningen av den försäkringspremie som avses i 12 c § lagen om pension för arbetstagare (395/1961), av den premie som avses i 3 § lagen om statens pensionsfond (1372/1989), av det belopp som avses i 31 § lönegarantilagen och 29 § lagen om lönegaranti för sjömän samt av det belopp som avses i 13 § lagen om Utbildningsfonden.

12 §

Arbetsgivares premiebetalningsskyldighet

Utan hinder av vad som bestäms i 1 och 2 mom. är arbetsgivaren inte skyldig att beta-

Gällande lydelse

la arbetslöshetsförsäkringspremie i fråga om följande personer:

2) arbetstagare som enligt 3 kap. 1 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa inte är berättigad till arbetslöshetsförmåner,

15 §

Löntagares premiebetalningsskyldighet

Utan hinder av vad som bestäms i 1 mom. är följande personer inte betalningsskyldiga:

2) person som enligt 3 kap. 1 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa inte är berättigad till arbetslöshetsförmåner,

Föreslagen lydelse

la arbetslöshetsförsäkringspremie i fråga om följande personer:

2) arbetstagare som enligt 3 kap. 1 § 1 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa inte är berättigad till arbetslöshetsförmåner eller som efter fyllda 65 år med stöd av 3 kap. 1 § 2 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa är berättigad till arbetslöshetsförmåner,

15 §

Löntagares premiebetalningsskyldighet

Utan hinder av vad som bestäms i 1 mom. är följande personer inte betalningsskyldiga:

2) person som enligt 3 kap. 1 § 1 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa inte är berättigad till arbetslöshetsförmåner eller som efter fyllda 65 år med stöd av 3 kap. 1 § 2 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa är berättigad till arbetslöshetsförmåner,

Denna lag träder i kraft den 200 . Lagens 7 § tillämpas också på den försäkringspremie som avses i 12 c § lagen om pension för arbetstagare (395/1961) och som gäller arbetspensionstillägg och på den avgift som nämns i 3 § lagen om statens pensionsfond (1372/1989) och som gäller arbetspensionstillägg, i enlighet med de bestämmelser som gällde före den 1 januari 2005.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

4.

Lag**om ändring av 7 § i lagen om vuxenutbildningsstöd**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 28 december 2000 om vuxenutbildningsstöd (1276/2000) 7 § 1 mom.
som följer:

Gällande lydelse

7 §

*Vuxenutbildningsstödet*s intjäningstid

För att vuxenutbildningsstöd skall beviljas förutsätts att sökanden före stödperioden utfört sådant arbete som ger rätt till i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare (395/1961) avsedd grundpension eller annan med den jämförbar pension som grundar sig på arbets- eller tjänsteförhållande sammanlagt i minst

- 1) fem år, om stödperioden börjar den 1 augusti 2006 eller därefter, och
- 2) tio år, om stödperioden börjar före den 1 augusti 2006.

Föreslagen lydelse

7 §

*Vuxenutbildningsstödet*s intjäningstid

För att vuxenutbildningsstöd skall beviljas förutsätts att sökanden före stödperioden utfört sådant arbete som *fastställs enligt de bestämmelser som gällde den 31 december 2004* och som ger rätt till i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare (395/1961) avsedd grundpension eller annan med den jämförbar pension som grundar sig på arbets- eller tjänsteförhållande sammanlagt i minst

- 1) fem år, om stödperioden börjar den 1 augusti 2006 eller därefter, och
- 2) tio år, om stödperioden börjar före den 1 augusti 2006.

Denna lag träder i kraft den 200 .
